08/02/2021

«Η Γενιά Z Τουρκίας στρέφεται κατά του Ερντογάν» – Οι φοιτητικές διαδηλώσεις, το νέο Σύνταγμα της χώρας και η Θεολογική Σχολή της Χάλκης

/ Επικαιρότητα

Σε αναβρασμό βρίσκεται η Τουρκία τον τελευταίο μήνα. Οι φοιτητικές κοινότητες σε όλη τη χώρα, αλλά και νέοι ξεσηκώνονται με αφορμή τον διορισμό του Μελίχ Μπουλού, του πρώτου εξωακαδημαϊκού σε θέση πρύτανη μετά το στρατιωτικό πραξικόπημα του 1980.

Μέχρι στιγμής η τουρκική αστυνομία έχει προχωρήσει σε περισσότερες από 600 συλλήψεις φοιτητών, με τον Πρόεδρο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν να επικαλείται αφενός λόγους παραβίασης των μέτρων για τη πανδημία και αφετέρου προσπάθειας τρομοκρατικών εξτρεμιστικών οργανώσεων να εισβάλουν στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

“Αγνοώντας φοιτητές και διδακτικό προσωπικό διορίσατε στο πανεπιστήμιο μας έναν νέο Πρύτανη. (...) Εμάς μη μας μπερδεύετε με αυτούς που σας υπακούουν τυφλά. Δεν είστε σουλτάνος και δεν είμαστε υπήκοοι σας. Αλλά αφού μιλήσατε για θάρρος ας απαντήσουμε εν συντομία. Εμείς δεν έχουμε καμία ασυλία ! Εσείς επί 19 χρόνια βρυχάσθε πίσω από μια πανοπλία ασυλίας” αναφέρουν μεταξύ άλλων σε επιστολή τους προς τον πρόεδρο Ερντογάν φοιτητές του πανεπιστημίου του Βοσπόρου

Πρόσφατη δημοσκόπηση δείχνει ότι αν γίνονταν τώρα εκλογές στην Τουρκία, ο δήμαρχος της Άγκυρας Μανσούρ Γιαβάς θα λάμβανε 43,9% ενώ ο Ερντογάν 40,7%.

Το 64,8% δηλώνει «καθόλου ικανοποιημένο» από τους χειρισμούς του Τούρκου προέδρου στο θέμα της οικονομίας (το σημαντικότερο πρόβλημα στην Τουρκία), ενώ μόνο το 21,7% δήλωσε «ικανοποιημένο».

Βλέποντας τα ποσοστά του να υποχωρούν και το πιο δυναμικό κομμάτι της τουρκικής κοινωνίας, τη νεολαία να έχει στραφεί εναντίον του ο Ερντογάν δήλωσε προ ημερών ότι σχεδιάζει να προχωρήσει σε εκ νέου αναθεώρηση του συντάγματος της χώρας.

Αν και επισήμως δηλώνει ότι στόχος του είναι να προχωρήσει σε εκδημοκρατισμό της Τουρκίας, κάνοντας άνοιγμα σε ΗΠΑ και Ευρώπη, αναλυτές τονίζουν ότι σχεδιάζει αφενός να ενισχύσει περαιτέρω το προεδρικό αξίωμα, να εξασφαλίσει ότι θα μπορέσει να παραμείνει στη θέση αυτή και μετά το 2028, (κάτι που δεν θα μπορέσει με βάσει το ισχύον σύνταγμα) αλλά και να ενισχύσει το νεοωθομανικό του αφήγημα.

Άρθρο του Τούρκου πολιτικού αναλυτή Μουράτ Γετκίν, αναφέρει πως μετά την ανακοίνωση για αναθεώρηση του Συντάγματος από τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν έχουν ξεκινήσει τα πολιτικά παρασκήνια σχετικά με το «νέο Σύνταγμα», που επιδιώκει να γράψει ο Τούρκος πρόεδρος, μαζί με τον εταίρο του Μπαχτσελί.

Ο Ερντογάν θέλει το νέο Σύνταγμα προκειμένου να διευκολύνει τη λειτουργία του προεδρικού συστήματος σε επίπεδο πολιτικής και οικονομίας στην μετά-Covid εποχή. «Στόχος του -όπως αναφέρεται- ένας κήπος με τριαντάφυλλα δίχως αγκάθια, όπου η αντιπολίτευση δεν θα μπορεί να έχει επιρροή.

Στόχος, να γραφτεί εκ νέου το Σύνταγμα του 1982, το οποίο και υιοθετήθηκε μετά το πραξικόπημα του 1980. Θα υπάρξει δε εκστρατεία στα ΜΜΕ για το ότι ‘πρέπει να γλυτώσουμε από την ντροπή’, δηλαδή να γραφτεί ένα Σύνταγμα όχι από πραξικοπηματίες, αλλά από δημοκράτες», αναφέρει ο Μουράτ Γετκίν.

«Όραμα είναι η ενίσχυση του Κοινοβουλίου και του δικαστικού συστήματος, ωστόσο στην πραγματικότητα στόχο αποτελεί η ενίσχυση του προεδρικού συστήματος», υποστηρίζει.

Σε ό,τι αφορά τα τρία πρώτα άρθρα του Συντάγματος, το πρώτο άρθρο που εδραιώνουν την δημοκρατία και το προεδρικό σύστημα θα παραμείνουν ως έχουν, ίσως με κάποιες μικρο-αλλαγές, όπως τη διαγραφή έκφρασης «αφοσίωση στον Ατατούρκ», ή η αναφορά «η γλώσσα του κράτους είναι η τουρκική» μπορεί να αλλάξει σε «η επίσημη γλώσσα του κράτους είναι η τουρκική». Συνεπώς, με τον τρόπο αυτό θα ανοίξει ο δρόμος για την εκπαίδευση στην κουρδική και θα παρουσιαστεί στην Ευρώπη ως βήμα εκδημοκρατισμού.

Κάτι στο οποίο ο εθνικιστής εταίρος Μπαχτσελί να αντιδράσει έντονα.

Ο Μουράτ Γετκίν, γνωστός για τις ευαισθησίες του σε θέματα μειονοτήτων, επισημαίνει πάντως δεν υπάρχει πληροφόρηση από το παλάτι για το εάν θα ανοίξει ο δρόμος για τα θρησκευτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, τύπου μεντρεσέ, μαζί με την Θεολογική Σχολή της Χάλκης.

Αν και τα τελευταία χρόνια η μουσουλμανική εκπαίδευση στην χώρα έχει ενισχυθεί σημαντικά με τα σχολεία ιμαμ χατίπ να επεκτείνονται σε όλη την Τουρκία, τα σχέδια του Ερντογάν να δημιουργήσει έναν «στρατό», μια νέα γενιά πρόθυμη να ακολουθήσει το όραμά του δεν φαίνεται να εκτυλίσσονται όπως το επιθυμούσε

Η αλήθεια είναι πως τα γεγονότα στο πανεπιστήμιο Μπογκαζίτσι έφεραν για μία ακόμα φορά στο προσκήνιο το μέγεθος του προβλήματος που αντιμετωπίζει ο Ρ.Τ. Ερντογάν με τη νεολαία.

«Η διαδικτυακή επικοινωνία του Ρετσέπ Ταγίπ Ερντογάν με φοιτητές στις 26 Ιουνίου αποτέλεσε την πιο πρόσφατη ένδειξη της αποτυχίας των προσπαθειών του να διαμορφώσει τη νέα γενιά της Τουρκίας καθ’ εικόνα και ομοίωσή του», γράφει σε άρθρο του το περιοδικό Foreign Policy σε ανάλυση με τίτλο «Η Γενιά Ζ της Τουρκίας στρέφεται κατά του Ερντογάν».

Υπενθυμίζεται ότι όσο διαρκούσε το διαδικτυακό μήνυμα του προέδρου, χιλιάδες νέοι και κυρίως φοιτητές πατούσαν την ένδειξη «δεν μου αρέσει», έγραφαν

οργισμένα σχόλια και έστελναν το μήνυμα πως δεν πρόκειται να τον ψηφίσουν. Τις επόμενες ημέρες δε, το βίντεο πήρε 422.000 αποδοκιμασίες και το hashtag #OyMoyYok (καμία ψήφος για σένα) έγινε viral στο Twitter.

Το περιοδικό περιγράφει τις προσπάθειες του Ερντογάν να δημιουργήσει μια γενιά πιστή στον ίδιο και τα ιδεώδη που πρεσβεύει: «Αρχής γενομένης το 2012, ξεκίνησε μια διαδικασία για τη διάπλαση της αποκαλούμενης “ευσεβούς γενιάς”. Το βασικό εργαλείο ήταν το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας, συμπεριλαμβανομένης της θρησκευτικής εκπαίδευσης, στην οποία διοχετεύτηκαν δισεκατομμύρια δολάρια».

Και συνεχίζει: «Αυξήθηκε δραματικά ο αριθμός των σχολείων imam hatip στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τα οποία αρχικά είχαν δημιουργηθεί από το κράτος ως επαγγελματικές σχολές με σκοπό την εκπαίδευση νέων ανδρών που θα γίνονταν ιμάμηδες και ιερείς, ενώ στη συνέχεια το σύστημα αυτό επεκτάθηκε και στις μικρότερες ηλικίες. Αλλά και στα συμβατικά δημόσια σχολεία, αυξήθηκε ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας θρησκευτικών, ενώ αποκλείστηκε η Θεωρία της Εξέλιξης από τα προγράμματα σπουδών».

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ανησυχεί σοβαρά για τις αρνητικές εξελίξεις στην Τουρκία στους τομείς του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του δικαστικού συστήματος, αναφέρει σε ανακοίνωσή του ο Εκπρόσωπος της Κομισιόν για θέματα Εξωτερικών Υποθέσεων.

«Υπό αυτή την έννοια, η κράτηση περισσότερων από εκατό φοιτητών που ασκούν το νόμιμο δικαίωμά τους στην ελευθερία του συνέρχεσθαι, καθώς και η απόφαση του κυβερνήτη της Κωνσταντινούπολης να απαγορεύσει κάθε είδους συναντήσεις, διαδηλώσεις και πορείες σε δύο ζώνες καλύπτουν την περιοχή του Πανεπιστημίου του Βοσπόρου είναι βαθιά ανησυχητική εξέλιξη και αντιτίθεται στην δέσμευση των αρχών για μεταρρυθμίσεις προς τις αξίες και τα πρότυπα της ΕΕ», συμπληρώνει ο Πήτερ Στάνο.

Προσθέτει ότι «η πανδημία COVID-19 δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο για την φίμωση των επικριτικών φωνών